

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanih, in sicer: vsakotek in petek, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 5. uri popoldne, in stano z „Gospodarskim Listom“ in s kakšno drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejema ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
sol leta 3.—
četrt leta 1.50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMORCA“ izhaja neodvisno od „Soča“ trikrat mesečno in stane vsi leto gld. 1.20.

„Soča“ in „Primorca“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pijan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnishtvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnništvo.

Oglesi in poslanice
se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soča“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obseznih 5 do 6 pol ter stane vsletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 40 kr. petih vrsticah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Naša narodna organizacija.

(Članek izven uredništva).

III.

Izrekli smo svoje misli o tem, ali imamo sploh narodno gospodarsko organizacijo ali ne, ter prišli v prvi vrsti na naše denarne zavode. Ustanovitve „Centralne posojilnice“ se posebno potrjuje naše mnenje, kako zmedene nazore imamo o denarni organizaciji, in to je tembolj žalostno, ker so kot ustanovniki te nove „Centralne posojilnice“ podpisana odlična imena, in se je posojilnica ustanovila pod predsedstvom dra Antona Gregorčiča s megi. Če kje, treba je ravno pri denarnih zavodih enotnega postopanja in vrhovnega vodstva. Nikjer pa bi ne bilo lažje tega doseči, kakor samo pri nas na Goriškem. Male posojilnice po deželi so večinoma pasivne, t. j. imajo premalo hranilnih vlog iz lastnega okraja in ne morejo zadostiti prošnjam po posojilih, ako ne dobe podpore od drugih močnejših zavodov. Te manjše posojilnice, posebno one, ki so pod vodstvom duhovnikov, se zalagajo pri „Ljudski posojilnici“ v Ljubljani, opiraje se na tako zvano katoliško organizacijo dr. Sustersiča.

„Goriška ljudska posojilnica“ in „Trgovska obrtna zadruga“ se danes med seboj složno podpirate, in brž kot ne je pripisovati velik del uspeha obeh zavodov tej vzajemni podpori, in to tembolj, ker imata obadva zavoda tudi vnanje zveze. Nekateri starejši kmetjske posojilnice na deželi, to so gorske, so aktivne. Tako steje „Cerkijanska posojilnica“ skoro dvakrat toliko hranilnih vlog kakor jih potrebuje za posojila. Tudi druge gorske posojilnice bi morale biti aktivne, ako bi se prav postopalo pri obrestovanju hranilnih vlog. Največja gorska posojilnica je n. pr. takoj znižala obrestno mero od 4 1/2 % na 4 %, ko je imela nekaj tisočakov preveč. Mesto da bi ob ugodnem času nabirala hranilnih vlog ter jih nalagala pri močnejšem zavodu, da jih za slučaj večje potrebe polagoma zopet potegne na se, si je odvzela ob ugodnem času to možnost, in pozneje, ko so nastopali skopejši časi, je hitro morala priti na suho. To kaže, kako lahko bi bilo izvesti v naši deželi skupno denarno organizacijo. Napraviti je le zvezo vseh zadrug v zmislu zakona 9. aprila 1873. ter tej zvezi določiti centralno blagajnico. Da je treba v to najmočnejše posojilnice in v Gorici, o tem pač ni treba razpravljati, da je to „Goriška ljudska posojil-

nica“, to vsakdo ve. „Goriška ljudska posojilnica“ se mora torej ustanoviti kot centralna blagajnica. Do konca leta 1898. je „Goriška ljudska posojilnica“ tako hitro iz malega narasčala na veliko, da bi morda ne vtegnila pravilno izvrševati poslov centralne blagajnice. Zato pa je tekom tega leta narasla nad 650.000 hranilnih vlog, in sedaj se brez drugega lahko pripravlja, da prevzame posel posredovalnice med vsemi denarnimi zavodi v deželi. Ona ima sedaj stalnega plačanega blagajnika in tri izvežbane uradnike. Te moči je „Goriška ljudska posojilnica“ potrebovala, dokler je izvajala reorganizacijo celega poslovanja. Sedaj je to delo končano. Pri imenovanem delu se je uradništvo izvežbalo, in zato mora gledati „Goriška ljudska posojilnica“ že iz splošnih denarnih ozirov, da jedno moč odda. Poslovodja „Goriške ljudske posojilnice“ gospod Jožef Stukelj vživa splošno zaupanje po svoji marljivosti, natančnosti in zanesljivosti. Prav takega cloveka potrebujejo posojilnice in zadruga kot pregledovalca računov in sestavljalca letnih bilanc. „Goriška ljudska posojilnica“ bi v kratkem času po svojem prvem uradniku, ki bi bil ob ednem nadzornik zveze, prišla do natančnega pregleda denarnih močij vseh posojilnic in zadrug v deželi, do razpoložljivih glavnih po deželi kakor tudi do pregleda stanja premoženja boljših naših posestnikov. Vse posojilnice bi morale sprejeti jednostavni način knjigovodstva po uzoru, kateri bi narokovala zveza, in po katerem bi izvrševal nadzorstvo zvezin nadzornik. Po dve do tri letni praksi bi zvezin nadzornik natančno znal precejevati, koliko potrebuje vsaka posojilnica in zadruga močij in kredita, koliko vtegne vsaka posojilnica in zadruga dajati na leto razpoloživega denarja. Prišla bi tako tudi „Goriška ljudska posojilnica“ kot centralna blagajnica do pravega ocenjevanja denarnih močij cele dežele in po tem bi vredila lahko tudi ona svoje poslovanje. Posebno koristno pri tej organizaciji potom „Goriške ljudske posojilnice“ bi bilo to, da bi zveza in centralna blagajnica ne delale nikakih novih stroškov, marveč bi se z dosežanimi rezijskimi troški „Goriške ljudske posojilnice“ izvedlo lepo zvezo vseh posojilnic in zadrug, kolikor se tiče denarnega poslovanja. Po enotnem knjigovodstvu, po natančnem nadziranju, po praktični razdelitvi denarnih močij, pa bi prišlo združništvo v deželi še do pravega spoštovanja, zaupanja in ugleda, in gotovo bi potem narodnim zavodom zaupali vsi imovniki svoj denar, in bi tako dotekalo za našo narodno gospodarsko organizacijo vedno več in več denarnih močij. Saj je žalostna istina, da se

danes marsikdo odteguje od naših posojilnic, rekoč: Saj nimajo nobene prave kontrole in ti ne dovolj pravilnega poslovanja, da bi mogle jamčiti za naše vloge. — „Goriška ljudska posojilnica“ bi morala seveda takoj po ustanovitvi zveze delati na to, da vzame iz prometa do 100.000 hranilnih vlog ter iste naloži kot razpoloživi denar deloma dom, deloma pri „Mestni ljubljanski posojilnici“, deloma pri kakih banki v Trstu, da bo vsekdar lahko pokrivala dovoljene odprte kredite.

V prvi vrsti bi sicer morala delati na to, da bi se odvihniji denar nekaterih posojilnic razposodil posojilnicam, katerim pomanjkuje denarja. Svoj denar bi „Goriška ljudska posojilnica“ smela zalagati le tedaj, kadar bi sama imela obilnega dohoda novih hranilnih vlog. „Goriška ljudska posojilnica“ ima že sedaj nad 200.000 menic in „Trgovska obrtna zadruga“ ima vsa svoja posojila zavarovana po menicah. Ta okolščina bi dajala centralni blagajnici tem večjo zaslombo, in gotovo je, da bi v kratkem času zveza dobila oporo tudi izven naše kronovine. Po vzgledu „Goriške ljudske posojilnice“ nastopi lahko tudi „Tržaška posojilnica“ in „Kmetijska ljubljanska posojilnica“. Zveze zadrug na Goriškem, v Istri in v Trstu, na Kranjskem in Štajerskem pa bi se lahko zadržile navadnim potom dopisovanja tako, da bi se oddajal preobilni denar jedne kronovine v drugo, ako bi bili predpogoji za razpolaganje z denarjem. Posebej bi bila ta organizacija korak k ustanovitvi prepotrebne združne banke.

Trst in deloma Gorica imata veliko depozitnega denarja, to je denarja, kateri se zalaga za več ali manj kratko dobo, dokler se ga za gotovo vrhu ne rabi. V Trstu so nekateri letni časi, ko preostaja trgovcem in obrtnikom tisoče in tisoče denarja. Le po združni banki bi bilo mogoče priti do takega denarja, ki je navadno jako ceno, in se obrestuje po 3% in tudi nižje. S tem pa bi se regulovala obrestna mera vseh posojilnic, in bi vsekakor prišli do tega, da bi vse posojilnice dajale posojila na vknjizbo ali na navadna dolžna pisma po 5%, na menice po 6%, in bi prave trgovske menice eskomptovali k večjemu po 5%. To bi dajalo nov impulz podjetnosti obrtnikom, in marsikatera obrt bi se s to prav znatno razvila in okreplila. — Da se sploh ta organizacija v naši deželi da izvesti, ni treba mnogo premišljevanja in snovanja. Vse, kar je danes neobhodno potrebno, je dobra volja vodstev vseh posojilnic in zadrug, da se izreče za skupno zvezo po gori navedenem načrtu in da tudi dejanski ustanovljeni zvezi pristopijo.

Izborna m. z. katero daje „Goriška ljudska posojilnica“ na razpolago brezplačno, je poročstvo za to, da centralna zveza zadrug s centralno blagajnico v „Goriški ljudski posojilnici“ privede do željenega obilnega ploda.

DOPISI.

Iz Gorice, dne 25. nov. — „Corriere“ se v najnovejšem času za dobo nerazumnega našega domačega razpora prav priročno zanima za naše razmere. Vidi se, da nekdo prav z židovsko zvedavostjo skuša poizvedeti od naših ljudi, kaj se pri nas godi za kulisami, čita pridno naše časopise, in iz tega napravlja svoje konkluzije. Kedar se naše prve osebe ostro napadajo, takrat si privošči naravnost prevod najbolj pikantnih stvari ter ga prinese svojim čitateljem. Zadnji čas je poizvedel seveda iz precej temnih virov, da se našim narodnim zavodom ne godi posebno dobro, in čenča o izdi podpori, katera prihaja našim narodnim zavodom iz Trsta in iz Istre. To porablja „Corriere“ za svoj namen, da pozivlje brate okraj adrijskega morja, da naj si jemljejo vzgled nad požrtvovalnostjo, katera nam prihaja.

„Corriere“ s svojo židovsko zvedavostjo in vtikljivostjo ne zasluži sicer mnogo ozira, ali zadnja njegova vest, kakor da bi se v naših prvih narodnih zavodih jelo podirati, je tako nesramna, in ima namen, širiti nezaupanje in preplah med občinstvom, da ga moramo zavrniti. Najbolje bi bilo, ako bi se „Corriere“ za naše stvari tako malo zmenil, kakor se mi za njegove. Tudi nam je znano, da se med italijanskimi prvaki drgnejo eden ob drugega, in da je žid dr. Graziadio Lužzatto prav močno na poti vsemogočnosti komendatorja dr. Pajerja, kakor morda še bolj „patrijotični“ stranki dr. Venutija in dr. Maranija. Tem je žid Lužzatto prenadarjen in za njih vlado v deželnem zboru in mestnem svetu nevaren. Zato pozablja na njegove velike zasluge iz časa zadnjih volitev v državni zbor in zadnjih bojev v deželnem zboru ter so mu o prvi priliki, ko bi mu bili morali biti hvaležni, podtaknili pl. dr. Eggerja, ki je trdi Nemec, se ni nikdar bavil z deželnimi razmerami, in od katerega Italijani ne morejo pričakovati ni za vinar dobička. Pa mi pustimo nelepe razmere italijanskih prvakov med seboj, in ker nimamo tako židovskega nosu, tudi ne stikamo po privatnih osebah njih stranke, kako je s stvarjo natančneje. Nam je vse jedno, ali so židje in vitezi v krščanskem

— 80 —

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

✱

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

Kakor vsi drugi, je tudi on vedno mislil, da je Bice v Markovih očeh le neka zapreka pri nameravani ž-nitbi Ottorina z Rusconovo hčerjo. Znane mu je bilo, da si je Marko mnogo prizadeval za to zvezo. In vedel je, kakšne narave je bil on: da če si je kedaj kaj vtepel v glavo, je hotel to tudi na vsak način izvesti. Zató bi se mu ne bilo dozdevalo odveč čudno, če bi ga bil videl tudi le zaradi tiste ženitbe kar najsiloviteje nastopati. Kadar ga je videl bojevati se proti njegovemu bratranču — oskrbnik je bil jedini, kateremu je bila znana njegova skrivnost, kajti Visconte se je bil njega poslužil, da si je pre-skrbel šlem in našel oprodo, nepoznana v tistih krajih — je mislil, da ga hoče kaznovati, ker mladenič ni držal besede. Kadar mu je Marko pred svojim odhodom ukazal paziti na Ottorina, ali

bi zahajal v hišo grofa Del Balzo, ni Pelagrua ničesar sumil, ter ni dalje premišljeval o tem. Zató ni mogel sedaj niti od daleč slutiti, da bi njegove besede utegnile napraviti slab utis na gospodarja. A tista nenadna jeza mu je kakor blisk mahom razsvetlila pamet. Razumel je, da tu mora biti nekaj skrivnega vmes. Šinilo mu je v glavo, da je morda Marko sam zaljubljen v deklico, ker se je kazal takó občutljivega gledé nje. Pomislil je še jedenkrat na vse dogodke, kateri so se mu prej vendarle nekoliko čudni dozdevali, in glej, sedaj po tej novi iznajdbi n. u. je postalo vse za čudo jasno in razumljivo.

Ko je ostal Marko sam, se je vsedel k mizi in je napisal kakih pet pisem. Na to je velel zopet poklicati svojega oskrbnika, kateremu je dal pisma ter mu razložil, kje in komu jih ima izročiti. Povedal mu je še, kakó ima zavarovati grad Rosate, in potem mu je rekel: „Kar se dostaje Ottorina, jaz mislim, da se on ne pikaže v Milan, in č. a. ako bi tudi prišel, ga grof Del Balzo ne sprejme v svojo hišo. Vsekakor pa pazi nanj kakor dosedaj, in če bi se kaj pripetilo, sporoči mi takoj!“

„Storim kakor mi ukazujete“, je odgovoril Pelagrua, „toda če izvem . . . kajti slišalo se je, da mu je deklica že

obečana . . . in poroka se lahko na hitrem obhaja . . . da si oče . . .“

„To se mora zabraniti!“ je dejal Marko.

„A kako? kajti če . . .“

„Na vsak način zabraniti!“ je zopet poprijel Marko; „ravnatu se po okolščinah in obvestiti me nemudoma!“ Takó rekši ga je odslovil.

Pelagrua se je odpravil. A ko je odhajal, je na hitrem še jedenkrat zvedavo pogledal obraz svojega gospoda, na katerem se je kazal tim večji nemir, čimbolj ga je on skušal zakriti.

„Sem te že razumel, in vem, pričem da sem“, je tedaj rekel sam pri sebi malopridnež. Šel je doli na dvorišče, zajahal konja, in pokajó z bičem je izstopil iz dvorca ter napotil se proti Lombardiji.

Ko je ponoči sam jahal naprej, je hudobec tako-le govoril sam s seboj:

„O, ni dvoma več! stavil bi jedno okó . . . sedaj sem vendar našel konec te štrene, ki se mi je dozdevala takó zmetena; sedaj razumem . . . kadar mi je prišel v Rosate ves narobe in kakor tisti, ki ni več pri pravi pameti, in ko je hotel na to oditi v Toskano, pa potem ne, in potem zopet dá; in se je že napotil, a kasneje se zopet vrnil . . . res,

da je bil vedno nekoliko pronapet, pa vrag! to je bilo vendarle preveč! . . . Ti ubogi nesrečnež! . . . in ni kak otrok, da bi bil večeraj dvignil glavo iz materinega naročja . . . In pa da bi že bila kaka imenitna knjeginja, kaka kraljica, ali kaka posebna krasotica; toda ne — in vendar zatelebiti se na tak način v deklico, katera, no, ne porečem, da bi imela obraz kam zadej obrnjen . . . res, je lepa, pa na vse zadnje jih ne manjka tudi lepših od nje; in pa neka trmasta prevzetnica, in kar je še najslabše, vsa udana drugemu ter vzdihujoča in umirajoča za njim . . . O, prav smejati se mi hoče! . . . Tak junak! Marko Visconte! Ta nedosegljiva vzvišenost! Človek bi mislil, da mora biti drugače vstvarjen; in vendar udati se takó slepo ter izgubiti se v take otročarije! . . . Le bodi tam, napenjaj se in kaži roge, in ta šema tu, katere nobeden ne poštevava več od kakega psa, z vrvico, katero si ji sam dal v roke, te bo sukala, kakor se ji zljubi . . . O, kako mi pride to prav; to more biti še moja sreča! . . . Presneto, kako se je bil zavzel za tisto stvarico! Pazi, o kom govoriš! . . . Ubogi slavni možjé, kako ste pač majhni! . . .“

(Dalje pride).

prijateljstvu med seboj združeni v boju proti nam ali pa nastopa vsak po svoji poti; veno, da nas strupeno sovražijo vsi, zid Graziadio Luzzatto, Nemeč pl. Egger in stari naš znanec komendant dr. Pajer. Naš narod pa se je jel zavediti, otrse se jih ali združenih ali sprtih, ker gre svojemu cilju, če tudi počasi, gotovo naproti. Naj si napravijo le še svoj „Risveglio“, dolgo ta „Risveglio“ ne more trajati, posebno ne ob strani madame Luzzatto. Odgovarjamo mu danes le toliko, da imamo cvetoče denarne zavode v svoji sredini, „Goriško ljudsko posojilnico“ in „Trgovsko obrtno zadrugo“, da imamo ponosni svoj „Solski dom“. Če tudi se ne strinjamo med seboj v marsičem, če tudi se posamezno osebe našega političnega vodstva med seboj ne razumejo, ten naših zavodov se vsi oklepamo in ne pustimo istih ne-le propadati, marveč delamo vsi z združenimi močmi na to, da se še bolj razvijajo. Oba denarna zavoda imata krepke denarne zveze, svojo obratno glavnico pa imajo iz vlog v deželi in ne računajo na požrtvovalnost, katero pričakuje onkraj niorja „Corriere“. Gotov naj bo „Corriere“, da bodo ravno ti zavodi orožje, s katerim se prevlada italijanska v Gorici gotovo prelomi, orožje, katero se s podtikanjem le ostri.

Iz Lokavca pri Ajdovščini. — Ne vem, kako je to, da se nihče ne oži. Znani gospodje sicer žugajo in rohnijo, če posveljijo listemu, ki v „Soco“ dopisuje, in slišalo se je tudi že, da je spisanih več dopisov proti dopisniku iz Lokavca. pa ni in ni jih na dan. Kaj čakate z njimi? Nesrečne glavo, ali proti vam se ne sme pisati nič?

V nedeljo 19. t. m. je bila sklicana občinska seja; župan je bil zagajalnik, grofu Coroniniju, na kar se je razvnelo 7 starašin! Še le potem, ko je jel govoriti, da se odreče županstvu, se je oglašilo 13, 11 pa jih je proti.

Proti nekemu g. podžupanu, kateri je bil proti županu, se je naš g. Jožek kaj lepo obnašal; očital mu je stvari, ki ne spadajo v občinsko zbornico. Tako postopanje le ponižuje g. župana, da mu kmalu ne bomo mogli drugače odgovoriti nego z Greuterjevim medmetom!

Vas pa, g. podžupan, naj nikar ne žalijo take besede, saj se tolažite lahko s tem, da ste se držali načela za javno dobro.

G. Tomazič, podpr. tukajšnega rokodelskega društva, se je odpovedal podpredsedništvu z vzrokom, da pri društvu so vsi razun njega „Sočini“ privrženci. Bo li moralo zdaj društvo propasti, kaj mislite, g. urednik?

Objokavanja so vredni oni starašini, kateri se dajo slepo za nos voditi od „par frakarjev“. Oni niso gospodarji svojega znančaja, mislijo si, da kar rečeta Drejček in Jožek, to moramo tudi mi trditi, drugače se s gospodom zamerimo, in potem mogoče, da še v nebesa ne pridemo. Realist.

Iz Prage. (Prof. Zdzichowski — prof. Masaryk). — (Konec). — Poleg teh nesporazumljenj med poljskimi in češkimi govorniki je bilo še več drugih, n. pr. poslanec Biankini je označil preklek jezikovnih naredeb za casus belli (za znamenje boja), dočim je prof. Jaworski priporočal Poljakom mirnost. Vrhu tega so bili pri sestanku še drugi nedostaki. Navzoči so bili Rusini, toda ni bilo sotrudnikov rusinskih listov; ni bilo Srbov; Slovenec eden (Podgornik); dalje ni bilo novinarjev varšavskih; brutalno nasilje ogrske vlade je prepovedalo oficijelno udeležbo slovaškim in hrvaškim novinarjem itd.

Kljub vsemu temu pa trdim, da je bil vsi sestanek pozitiven, zlasti zaradi tega, ker smo vsaj sprožili izmed vseh slovanskih vprašanj najiminitnejše vprašanje o polskoruskem sporu, česar lani v Pragi zaradi navzočnosti generala Komarova nismo mogli. O tej stvari se je v Krakovu govorilo pri vsaki priliki i po oficijelnem sestanku zasebno, pri čemer so se menda udeležniki sporazumeli; sam nisem bil zraven. Tako odprto pismo je pisal prof. M. Zdzichowski. Mislim, da najdejo v njem i naši listi in novinarji kako poučno drolinico.

Najnoveje je razburil javnost — prof. Masaryk. Napisal je brošuro o nujnosti revizije procesa v Polni, ki pa je bila zaplenjena, vsled česar je podal posv. Kronawetter interpelacijo v seji drž. zbornice 9. t. m. To interpelacijo je prinesla dunajska „Zeit“ kot prilogo, in tako smo čitali brošuro v nemškem prevodu.

Brošura je vzbudila vik in krik po liberalnih, radikalnih, klerikalnih in antisemitških listih. Psovke, najrazličnejša sumničevanja, besede „česka dreyfussijada“, podkupljivost itd. so letele semintja. Neki list je že trdil, da je za poštenega človeka prof. Masaryk mrtva oseba.

Čisto umevno je, da človeka, ki je rojen in vzgojen — in to nas je velika večina — v dogmatični veri na avtoritete in časovna gesla, kaj takega privede iz ravnotežja. Težko si ohranimo ravnodušnost. A te je tu treba — to spoznavam sam na sebi bolj in bolj.

Kar se dostaje enostranskega antisemitizma, ki ne vidi i krščenskih židov ter z antisemitizmom štiti svojo kožo, o tem so računski sklenjeni: 12% žida bi pobili, 12% „rodoljuba“ bi silavili!

Kar se tiče dalje kočljivega vprašanja o „ritualnem umoru“, misliva, da sme z isto pravico navajati kdo svoje dokaze proti, s katerimi navaja drugi svoje za.

Kaj piše torej prof. Masaryk v omenjeni brošuri? Iz materijala, ki ga je imel pri rokah, iz sodnih aktov itd. dokazuje, da se umor ni mogel izvršiti v gozdu Březina, ampak da se je zgodilo to najbrže na kakem stanovanju.

Vsakdo, kdor ni zaslepljen od strasti, prizna, prebravši brošuro, da je pisana mirno, stvarno, da navaja celo vrsto jako upoštevanja vrednih pomislekov; vprašanje o „ritualnem umoru“ se dotika le mimogrede kot vraže.....

Gotovo ni izključeno, da bi se ne mogel motiti, zato je treba priti s protidokazi; morebiti se ne zasledi resnica sploh nikoli — vsekako treba pustiti vsakomur svobodno mnenje o tem, a se ne prenaglijati z nedokazanimi sumničeni.

Svojim protivnikom odgovarja prof. Masaryk na kratko v „Času“ z dne 11. t. m., kjer pravi, da je brošura namenjena le in le tej žurnalistiki — na čelu „Narodni listi“ — ki je z umorom v Polni napeljavala vodo na svoj mlin. Ne za žide, ampak za češko inteligenco je pisana brošura, da ljudje spoznajo, v kakem patološnem stanju je češki narod sedaj. Umevam — pravi dalje — pošteno razburjenost onih, ki verujejo, zaupajoč svojim duševnim voditeljem, v ritualni umor; a ravno zaradi tega pa zahtevam od teh duševnih voditeljev pravico svobodnega mišljenja tem bolj, ker nisem mislil tja v en dan.

„Radikalni“ in „katoliški listi“ so svetovali, naj bi bil raje branil belgrajske žrtve nasilja Milanovega. „Čas“ na to odgovarja: Ne, ostanimo raje doma, dokler je dovolj podivjanosti doma, katero je treba odstraniti. Zategadelj — tudi ne pojdemo na pomoč Boerom, ne da bi ne imeli sočutja s trpini povsod (to je suknja), toda najbližnji so nam naši bližnji (to je srajca). Ne branimo Hilsnera, ampak svojo kožo, svojo svobodo, svojo prepričanje, svojo pravičnost. Hujskači in obrekovalci po obrti si seveda ne morejo misliti nagibov človeškega delovanja drugače nego v denarju..... In na drugem mestu pravi „Čas“ na sumničenje, kaj dela s cekini, ki jih je dobil za Dreyfussa in Hilsnera, jako sarkastično, da so bili — ponarejeni.

Dijaštvo se živo udeležuje gibanja, pravniki v prvem letu so pripravljali za ponedeljek 13. t. m. demonstracije proti Masaryku. Prof. Masaryk je slučajno sedaj bolan, že v ponedeljek zjutraj je dal naznaniti, da še ne more predavati. Pravniki niso tega verjeli, češ, to je delo židovskih dijakov, da bi odvrnili demonstracije, zato so se valile cele trume proti filozofski fakulteti, kjer so zvedeli, da res ne predava. Svojo nejevoljo so izražali s kričanjem in raznimi vzkliki. Zanimivo je, kako ti ljudje natančno, da podrobno vedo zgodovino cele afere. Židje so baje najprej ponudili Vrhlicem (znanemu pesniku češkemu) 10.000 gld., da napiše brošuro, on je odklonil, Masaryk vsprejel!

Tako čakamo sedaj v radovednosti, kako se stvari razvijejo.

Domache in razne novice.

Preizkušnje učiteljske usposobljenosti so se vršile v Gorici od 13. do 25. t. m. Oglasilo se je bilo 15 slovanskih učiteljev in eden učitelj. Vspseh preizkušenj je nastopil. Usposobljene so z odliko te-le gospodične: Delak Alojzija, učiteljica v „Solskem domu“ v Gorici, za slovenske in za nemške ljudske sole; Hacin Marija, učiteljica na Dobravi pri Kropi, enako; Kavčič Ida, učiteljica slov. mestne sole v Gorici, enako; Muška Emilija, učiteljica pri Sv. Lovrencu na Spodnj. Štajerskem, enako; Ploš Olga, učiteljica slov. mestne sole v Gorici, enako; Zele Marjeta, učiteljica v Begunjah pri Cerknici, za oboje sole. Nadalje so usposobljene: Cej Katarina, učiteljica pri Sv. Križu na Vipavskem, za slovenske ljudske sole; Gostiša Karolina, učiteljica v Štandrežu pri Gorici, enako; Jug Marija, učiteljica v Medani, enako; Komac Ljudmila, učiteljica v Črničah, enako; Manzon Emilija, učiteljica v Grahovem pri Cerknici, za slovenske in nemške ljudske sole; Mesar Ljudmila, učiteljica v Št. Rupertu na Dolenjskem, enako; Praprotnik Marija, učiteljica na Vrbi na Dolenjskem, enako; Svoboda Ivana, učiteljica pri Sv. Nikolaju na Spodnj. Štajerskem, enako; Valentincič Julija, učiteljica na Holmu, za slovenske ljudske sole. Nadalje se je usposobil g. Leban Henrik, učitelj v Ozeljanu, (ki je že usposobljen za slov. sole) se za nemške ljudske sole.

Zavedna Vipavska dolina je storila svojo narodno dolžnost že v večini“. Tako pravi „Gorica“ ter navaja potem občine, katere so poslale grofu Coroniniju župnice, in one, katere se niso poslale; od slednjih zahteva, da naj store tudi svojo narodno dolžnost, toda občine: Ajdovščina, Črničje, Šmarje, Gojace, Renče, Bilje, Sovodnje, Miren, St. Peter in St. Andrež že dobro vedo same, kaj je njihova narodna dolžnost, ter ne pojdejo na limanice, da bi pod krinko župnice grofu dajale župnice „Goričanom“! — V ostalem pa treba upoštevati gledé na župnice iz Vipavske doline proteste, katere smo priobčili proti župnicam v Vrtojbi, Lokavcu, Sv. Križu, kjer so bile skovane pod največjim pritiskom. V Sempasu je zagledala luč sveta pod uplivom župnika-

zupana Grče, na Vogerskem jo je narekoval župnik Berlot izven starašinske seje, ker on ni starašina ni. No, zato pa je ta župnica tako surova, da bi se je moral nje oče sramovati, ako bi bil sposoben za to! — V Gabrijli pri Ajdovščini imajo moža, ki pošene ljudi zmerja s „svindlerji“; zato je menda tudi od tam morala priti župnica. Župnice drugih občin so skoro do cela brezbarvne, le prvaska je tako poetična, da bi bil moral grof, ako bi bil čital o „razburjenih valovih“ itd., jokati!

Pa, kaj so vredne take župnice? Nič! S to gonjo po župnicah se le po nepotrebnem širi razpor po občinah, se vzbujajo duhovi, in kar je najhuje, „Goričani“ hočejo z vso silo potegniti na se celo gorisko deželo, češ, župnice kažejo, da je vse za nami! Tako zlorabo župnic bi si morala županstva celo prepovedati, saj menda ne obstoje za to, da jih imajo „Goričani“ na vrvi, da store baš to, kar jim ta slavna gospoda, ki je zasejala prepir po deželi, narekuje, kadar se ji zljubi!

H koncu to: Naj le imajo listih par po sili skovanih župnic iz Vipavske doline in goriske okolice, mi smo z došlimi protesti in pa z imeni občin, ki niso poslale in tudi ne pošljejo župnic, popolnoma zadovoljni.

Pozivanje po župnicah na vsej črti. „Gorica“ pričakuje od vipavskih občin, ki se niso poslale župnic, da store nemudoma svojo narodno dolžnost. Gledé Ajdovščine pa piše: „Najbolj bi se svet moral čutili Ajdovščini, ako bi pozabila na svojega častnega občana, kateremu je dolžna hvaležnosti“ — Tako pisava je naravnost žaljiva za trg Ajdovščina, in je tudi vzbudila odpor med Ajdovci, ker si ne dajo narekavati od „Goričanov“, komu so dolžni hvaležnosti in komu ne. To vedo že sami. Ajdovski trg si radi tega gotovo uredi svoje korake tudi za prihodnost le po svojem prepričanju!

Dva narodnjaka! — Kurat Kadernaro v Dol. Trebuzi je bil obsojen v Tolminu na 3 tedne zaporu po § 312. kaz. zak. Pritožil se je v Gorico in najel za zagovornika dr. Graziadio Luzzatto!

Tudi notar Kotnik v Komnu je imel zadnje istega zagovornika, ki ga je pa imenitno „zafknili“; poslal je namreč na obravnavo svojega do cela neznanega koncipijenta. Ako taki „narodnjaki“ takó delajo, kaj naj zahtevamo od našega kmeta?

O učiteljskem vprašanju čitamo v sobotni številki „Slov. Nar.“ lep dopis z Goriškega kol epilog k občenemu zboru avstrijskega učiteljstva iz peresa g. „Sočanskega“. Najprvo govori o učiteljski deputaciji pri voditelju naučnega ministerstva, dr. Hartlu, in pravi med drugim: „Zakaj bi neki učiteljstvo živelo od drobtincev, dočim so se povisale plače uradnikom, častnikom, slugam, financarjem, železniškim uradnikom in tej stroki pripadajočemu osebju itd.“ Iz tega povisanja sledi, da država rabi svoje uradnike, častnike in drugo osebje; za to jim je tudi dohodke povisala. Država pa rabi tudi nas učitelje, kateri prav za prav postavljamo temelj o miki narodom. Pri bitki pri Krajevem gradcu se je pisalo, da so pruski učitelji premagali Avstrijo, in to je tudi res, kajti kjer je solstvo dobro urejeno, tam je tudi vojaštvo na višjem klinu omike, ker „Wissen ist Macht“ velja na vse strani. Učiteljstvo ni nič manj važno, nego je uradništvo, in države, ki zanemarijajo učiteljstvo, stoji na nižji stopinji veljavnosti, četudi milijone potrošijo za vojaštvo, kanone in puške in za uradništvo. Učiteljstvo ne zahteva več nego to, da se mu da plača najnižjega uradniškega razreda, potem ko je dostalo izpit učiteljske sposobnosti. Znano je, da je večina nižjih uradnikov — davčnih in sedm — XI, X. in IX. razreda, izvzemi juristov ali konceptnih uradnikov, ki niso toliko let študirali nego velika večina učiteljstva, in vendar, kakšna gorostasna razlika v dohodkih! Iz statističnih podatkov je razvidno, da se nahajajo v nižjih razredih uradniki, ki niso več nego ljudsko solo dokončali. In teh je v Avstriji — čujte in strmite! 4750, to je 25% Tedaj 4750 uradnikov v Avstriji ni dokončalo več nego ljudsko solo. Od teh odpada 2537 na XI., 1418 na X. in 264 na IX. razred. Poleg tega jih je še 61 v VIII., 16 v VII. in 1 celo v VI. razredu (kot polkovnik, višji sodni svetnik ali namestniški svetnik ali deželni solski nadzornik). Mi ne zavidamo teh uradnikov, ampak jim želimo še večjih dohodkov; vendar pa vprašamo: ali je še pravica na svetu, da se tako godi? Pa kaj se to, a še najsramoitnejše je, da imajo uradni sluge v Avstriji večje plače nego učitelji. V dokaz sledede: Začetna plača uradnega sluge je 480 do 600 gld., a plača državnega policaja 540 gld. Poleg tega dobivajo oni uradno obleko. Kaj pa ima učiteljstvo? 400, 500 in 600 gld. letnega plačila. Ali ni to skandal?!

Potem omenja dalje gledé na povisanje plač učiteljem: „Pravijo, kam pojdemo po denar? Mi pa odgovarjamo: Ali se je pri povisanju plač uradnikov tudi tako rekalo? Nel! Tedaj tudi pri nas niso taka vprašanja opravljena, ker smo se sedaj slabše plačani, nego so bili oni prej. Ker so imeli denar za uradnike, častnike, sluge itd., morajo imeti ga tudi za nas — odgojitelje narodov. Da pa ne bodo deželne doklade previsoke, naj država v to pripomore, da se učiteljsko vprašanje ugodno reši s tem,

da država žrtvuje v to namero 33% za šolske stroške. Ako se to zgodi, bodo ponehale pritožbe raznih kronovin, da so deželne doklade ali naklade previsoke. To bi tudi pospeševalo k boljsemu stanju solstva, kakor je to razvidno iz raznih kronovin Nemčije. Tam nahajamo take doklade. Nujna zadeva je tedaj ta, da se to učiteljsko vprašanje glede povisanja plač reši v deželnih zborih in tudi v državnem zboru. Državni zbor naj deluje v to, da se označeni § 55. uveljavi v omenjenem smislu. Državni zbor naj naloži namestnikom in deželnim predsednikom delovati v to, da se to točko položi na dnevni red bodočega zasedanja deželnih zborov. Gospod vodja naučnega ministerstva, dr. pl. Hartel, je obljubil, da se bode delovalo v ta namen. Vederemo“.

Rečemo odkrito, da nas veseli taka pisava o prečem učiteljskem vprašanju, in le čestitamo g. „Sočanskemu“, da s takega stališča isto obravnava. Pričakujemo pa tudi, da se na navedeni način stori vse potrebno v prilog učiteljstvu v državnem zboru in tudi takoj v prihodnjem zasedanju goriškega deželnega zbora!

Kdo bo hodil k cesarju? — Notarskega kandidata Premrla, bodočega „Goričanskega“ kandidata v deželni zbor, silno vznemirja velika ideja: kdo pa bo hodil v slučaju potrebe k cesarju, ko nimamo več grofa Coroninija? — Zato pa ta gospodič obdeluje stranke, ki pridejo v Kavčičevo pisarno (v njegovem najemu), in jim polni glavo z „Goričan-kim“ politikasterstvom ter udrihanjem po — dr. Tumi, katerega ima v želoču. (Zakaj, to se povemo, da bodo čitatelji videli, kakšni so nagibi, ki so ga privedli v vrste „Goričanske“ bande.) — Mi bi si dovolili vprašanje: Od kdaj pa je pisarna c. kr. notarja Kavčiča, sicer v namenu domisljavega notarskega kandidata Premrla, pripraven prostor za politične agitacije? Mož, ki nam je prišel pravil o njih, je dejal, da ne pojde več v to pisarno, saj imamo v Gorici narodnega notarja g. Čibeja na Travnika, ki je tudi že izkušen notar in ne le domisljav kandidat. — Brez dvoma, da naredi takó večina „Sočanov“, potem bo g. Premrl pisano gledal in imel dovolj časa na razpolago, da bo premišljeval, koga bomo Slovenci pošiljali pred cesarja, ko ni grofa C. Morda se nas usmili celo on in nam ponudi svojo lepo osebo na razpolago, da ne bomo brez zagovornika pri cesarju.

Goriški Slovenci imamo zdaj le enega državnega poslanca, pa še ta je po večini skrit v Gorici, med tem ko se na Dunaju plejejo neizmerno važni dogodki. V četrtek je bila v državnem zboru važna seja, v kateri so don Zanetti, Verzeznassi, Lenassi napadali goriške Slovence, in Verzeznassi je rekel celo gledé na Goriško, da ni res, da bi Italijani radi poitalijančili goriške Slovence, pač pa hočeje slednji posloveniti italijanske pokrajine! Poslanca Spincić in Laginja sta na druga podtikanja Italijanov gledé na primorske pokrajine odgovarjala krepko, ali goriški Slovenci nismo imeli ta važen hip v drž. zboru svojega poslanca, ki bi se bil potegnil za naster zavrnil lažnjive trditve Italijanov!

Komentara ne pisemo!

Radovednici odgovor. — Gregorčičeva „Norica“ je radovedna, pod čegavo zastavo se je vihtel na Šempeterskem shodu „Delavec“ s krikom, da v tem znamenju zmagamo. — Na to odgovarjamo: Šempeterski shod je bil razgan pod Gregorčičevo zastavo in v glavnem na njegove stroške, ker je on plačal (po Gabrščeku) Prvačkovec vozove, da so prišli razganjat in razsajat v St. Peter. Ves „spas“ je bil izumel A. Gabršček, ki ga je z Gregorčičevim dovoljenjem in denarjem tudi izvedel takó izborno, da so se klerikalni sklicatelji od jeze penili.... Ako se je proti njim vihtel v zrak „Delavec“, se je to zgodilo torej pod Gregorčičevo zastavo. Radovednica bo zdaj morda zadovoljna! — Sicer pa „Gorica“ sama pravi, da se združuje s socij. demokracijo nego z Gab. Čemu torej ona radovednost?

Lažniki po pokleu. — „Gorica“ je sla v svojih lažeh dalje in rekla, da sem jaz kupoval jstvine pri — Orzanu. Na to odgovarjam, da sem za svojo hišo kupoval najprej pri Kuštrinu, potem deloma pri njem in Černelju, pozneje tudi pri Grilu in naposled pri Kopeču! — Moja mali v Kobaridu je kupovala za svojo štacuno blago na debelo pri Orzanu, dokler nismo dobili tvrde Resberg-trudno. Kje pa drugod? Saj mari ne pri Kuštrinu ki tudi mora kupovati po večini pri Orzanu? Tvrdo Resb.-Trudno je prav „Gorica“ že napadla v prilog Orzanu. Čisto narodne velike tvrde za kolonijalno blago v Gorici namreč še nimamo! — Takó slepari „Gor.“ jav. mnenje.

A. Gab.
Kvasiče o petljotu. — Dopisnik v „Gor.“ o župnem shodu v Sezani podtika g. Gab. v usta agitacijo za — petljot. Na take norosti se ne splača odgovarjati. Kakó pa je razpravljaj vprašanje o naši vinski kupčiji, o naprednem kletarstvu, ki naj šele vsposobi naša vina za širšo kupejjo, — bo govoril v posebni razpravi pod znanim naslovom na prvem mestu našega lista.

Na občnem zboru kat. delavskega društva na Goriscku v nedeljo je g. dr. Jos. Pavlica govoril o domačem političnem prepiru ter o konsumnih družtvih. Za danes se z g. dr. ne bomo bavili obširneje, recemo le, da se je zdelo, da s svojim govorom o politiki je hotel priskočiti na pomoč „Goričanom“ ter na hujški delavce proti „Socianom“. Kar se tiče snovanja konsumnih družtev, je govor dr. P. napravil utis, da se mora cela dežela premrežiti s konsumnimi družtvii ali kmečkimi zadrugami. Na to stran pa naj le bo potolažen g. dr., da se to ne zgodi, ker napremo vse svoje moči, da preprečimo pogubonosno snovanje kons. družtev, ki je v kvar trgovcem, obrtnikom kakor tudi delavcem. — O predlogu, stavljenem v državnem zboru proti konsumnim družtvom, smo že govorili, za danes dostavljamo še, da so predlog podpisali prvi nemški kršč. socialisti kakor Lueger, Lichtenstein, itd., ker so taka društva brezkoristna in ker so uničila že na tisoče rodbin!

In taka društva naj bi se sedaj ustanovljala na Gorisckem! Ne boš! G. dr.! Iz te moke ne bo kruha! — Več o priliki!

Zaupni shod v Ajdovščini. — V nedeljo popoldne je bil zaupni shod v dobrohotno prepustnih prostorih društva „Edinost“. Sklicalo ga je naše živahno nastopajoče „Trgovsko in obrtno društvo z Goriscko“. Iz Gorice je došlo v Ajdovščino 7 gospodov, stirije odborniki, tajnik društva in dva druga, v Ajdovščini je uredil, kar treba, tamošnji odbornik g. Kovač. — Shoda se je udeležilo 55 oseb, samih veljavnih mož lepega ajdovskega trga in okolice; shod je počastil tudi deželni poslanec kranjski g. Ivan Božič iz Poddrage, ki zastopa kmečke občine notranjske. — Predsednik je pozdravil zborovalce in dal besedo poročevalcu g. A. Gabrščeku. Ta je razpravljaval v 2^{1/2} urnem govoru: 1. O potrebi samostojne organizacije trgovskega in obrtnega stanu po vzgledu drugih narodov. 2. O važnosti naše organizacije za ves narod vsled posebnega položaja v tej deželi, ki daje trgovcem in obrtnikom ključ do občnega blagostanja Slovencev na Gorisckem (mesto Gorica, trgovska zbornica in deželni zbor). 3. O važnosti društva v borbi za stanovske koristi trgovcev in obrtnikov, (prosta in zadružna trgovina, razmerje med delodajalci in delavci). 4. Notranja uprava društva in njena korist za narod v obče in za naš stan posebe (volitve v trgov. zbornico in kontingentne komisije, društvena pisarna, informacije, pravni sveti). 5. Širši delokrog društva: ureditev trgovine z maslom in sirom, z vinom (umno kletarstvo), senom, drvi itd., ekSPORT za lesom, pohištvo, usnjem in izdelki. 6. Stanovska zavest in ponos, težnje po omiki in napredku. 7. Razmerje našega stanu do učiteljstva. 8. O nekaterih določbah društvenih pravil.

Poslušalci so pazljivo in napeto sledili izvajanjem govornika, izražali čisto svoje soglasje in ob sklepu svojo zahvalo za živahnim soglasnim ploskanjem; od vseh strani so mu častitali. To je pričalo, da so poslušalci dobro umeli govornika, ki je razpravljaval sama taka vprašanja, ki se bolj nego vsaka druga živo dotičejo vsestranske blaginje našega naroda. In tamošnji veljaki so zaporedno zatrdjali, da načrti so takó lepi in ob enem izvršljivi, da bi bila naravnost v neobčutno kričeča nemarnost, ako bi se dalje odlašali s takó blagodejnim delovanjem.

Gospod župan L o k a r in njegova gospa soproga sta priredila v svoji gostoljubni hiši goriskim gostom na čast imenitno „pogrnjeno“, s katero je bil sklenjen ta velevažni dan za naše vilo „Trgovsko in obrtno društvo“. Hvala jima srčna! Hvala vsem, ki so takó simpatični pozdravljali goste iz Gorice!

Trgovski „odsek“ v „Slogi“ je prišel po „kumštosti“ svetopisemskih in pravnih doktorjev ter cesarskih svetnikov že tako daleč, da so sklenili napraviti — lepak, na kateri vložijo razne slovenske tvrdke, če se oglasijo. Drugače baje na lepaku ne bo nič. Ne poročamo, da ni koristno, če trgovci delajo reklamo z inserati, ali ta lepak je preznačilen za imenovani odsek, ker v njem je združeno vse, kar sploh je mogel ta slavni odsek napraviti. Z lepakom neha vsa njegova „kumšt!“ — S shodi so že prenehali, ker so že vse povedali, karkoli jim je bilo pri srcu glede na razvitek trgovine in obrli na Gorisckem, na svojo okrožnico, naj trgovci povedó, kakó jim ima pomagati odsek „Sloge“, pa niso dobili nobenega odgovora, ker doslej tudi še ni nikdo stavil takega „kumštinega“ vprašanja do trgovcev in obrtnikov. Iz vsega „delovanja“ obeta priti na svetlo le lepak, ki bo zastava slavnega odseka, pod katero reši hipoma vse trgovce in obrtnike, da bodo se lože živeli kot profesorji na dopustu!

Pravili so nam, da je moral vsakdo, kdor hoče priti na tisti lepak, spustiti govoranco v prilog svoji obrli ali trgovini, ker drugače baje ne bo deležen dobrote lepaka! In ti ljudje, ki so se lotili prav na otročji način perečega in kočljivega trgovskega vprašanja v deželi, se drznejo norčevati s „Trgovskim in obrtnim družtvom“, ki ima jasne načrte pred seboj in katerega so se oklenili močje, ki tudi razumejo, kaj je trgovina in obrt!

Podpore za udove in sirote mornarjev iz Primorja. — Od pobožnega zaklada Scaramanga se ima podeliti 1000 K med vdove in sirote bivših mornarjev iz Istre, Trsta in z Gorisckega. Prošnje je po-

treba vlagati na c. kr. namestništvo v Trstu, podprte z uhožnim sprizalom, krstnim listom, spričevalom o obnašanju in dokazom o ne-sposobnosti za delo.

Primorje v državnem proračunu za 1900. Pod zaglavjem „državni izdatki“ citamo v državnem proračunu te-le svote: za gradbo mosta čez obmejno Idrijo pri Dolenzah 4000 K in „kot 2. obrok jednako svoto za most pri Manku; za cesto po Lijaku 2. obrok 16.000; za „napravo cest ob meji med Sočo in Idrijo v pol. okrajih gorisckem, gradisckem in tolminskem 2. obrok 30.000; za most čez potok Susica ob kranjski meji v teku ceste pri Škofljah v Bukovico pri Trstu v sežanskem okraju 2. obrok 8000; za most čez Sočo pri Gorici v teku državne ceste proti Podgori 3. obrok 140.000; za popravo okrajne ceste Staroselo-Breginj s postransko v Logje, v varstvo okr. ceste, ki drži, od koroške državne proti Tolminu na levem bregu Soče pri mostu ter za napravo ceste po baški dolini med Grahovim in Hudojužno v okr. tolminskem 3. obrok 10.000; za prelozitev koroške ceste med Kobaridom in Trnovim, km. 110'8 do 115'2, v tolm. okraju 4. obrok 40.000; za popravo soške ceste na levem bregu od Kanala do Vogrščeka v pol. okr. gorisckem 20.000; za konkurenčno cesto po trentski dolini od Soče do Baumbachove koč v okr. tolminskem 5 obrok 6000. (Dalje pride).

Pri nikakoli rodbini ne bi smeli pogrešati najboljših dveh ljudskih in domačih sredstev, namreč: Dr. Rosa balzam za želočec in praško domače mazilo. Ista se dobita tudi v goriskih lekarnah.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Predlog posl. Z a l i n g e r j a o § 14. se glasi takó:

Cesarske naredbe je smeti izdati le v slučaju, da državni zbor ne posluje in se ga zaradi nujnosti ne more sklicati pravočasno. Ako je bil državni zbor odložen ali zaključen, treba ga sklicati najdalje 6 tednov po objavljenju take naredbe; če bi bil razpuščen, pa v 8 tednih. Obe zbornici imata najdalje v 6 tednih sklepati o odobrenju cesarske naredbe, in to v sejah, ki so posvečene samo temu predmetu. V tej dobi ni smeti državnega zbora niti odgoditi, niti zaključiti ali razpuštili. Naredba izgubi veljavo zakona, če je katera si budi zbornica ne potrdi, ali če bi državni zbor ne bil sklican pravočasno, ali pa pred časom odgodjen oziroma zaključen.

Med vlogami v drž. zboru se nahaja poročilo v kvotni deputaciji, zakonski načrti o prispevkih za skupne troške kakor tudi predlog, da se podaljša doba veljavnosti za kontingent novincev za l. 1900. — Posl. B i a n k i n i je o razpravi o cesarskih naredbah gledé na pogodbo z Ogersko izjavil, da njegova stranka ne more glasovati za nagodbo.

Blankini je govoril od 11. dop. do 5. pop. Soc. Berner je napadal Čehe radi obstrukcije. Gross je prijel predsednika dr. Fuchsa radi vsprejemanja čeških govorov v stenografski zapisnik. Predsednik je rekel, da nima pravice, prepovedati govoriti vsakemu v materinem jeziku.

Vlada se pogaja s Čehi, da bi odnehali od obstrukcije, ali do kakega uspeha se ni prišlo.

Društvo „Dante Alighieri“ in Italija. — To zloglasno društvo ima namen, naše pokrajine priklopiti „materi zemlji“ s tem, da izven italijanskih mej trosi denar v svrhu poitalijancjevanja ter utrditev italijanstva. Imenovano društvo bi pač bolje storilo, ako si izbere drug delokrog, in to v Italiji sami!

Po službenih podatkih italijanske vojne uprave je današnji dan v italijanski vojni mornarici 39%, pri pehotnih polkih pa 41% vojakov, ki ne znajo ne pisati ne čitati. Torej le pri vojaki, kaj pa sele na sploh; kako velik odstotek mora tam biti! Lanskega leta v Italiji ni obiskavalo sol 805.918 otrok, ki so bili dolžni to storiti. Kako nizko stoji naravnost v Italiji, pa dokazuje menda najbolj ta podatek, da lansko leto je bilo ločenih 59% zakonov. — Na te strani bi imelo društvo dovolj dela — in Dante v nebeskih visavah bi bil bolj hvaležen družtvu za delovanje v odstranitev takih razmer kakor pa za ono v nelepe namene izven Italije!

Občni zbor in ljudski shod pol. društva „Edinost“ v Trstu sta se v rlo dobro obnesla. Več sporočimo prihodnjé.

Vesti iz Istre. — V Stivanu na otoku Cresu so otvorili novo solo s hrvatskim učnim jezikom po odredbi vrhovnega sodišča na Dunaju. — Med porotniki, določenimi za porotno zasedanje v Rovinju, so izmed 36 komaj 2 ali 3 Hrvatje, vsi drugi Italijani. Da bi ne bilo Hrvatov zadostno število na razpolago, je naravnost neverjetno. Tako bodo sodili hrvatske obtožence Italijani s pomočjo tolmača! Na tak način se izvaja v Istri zakon o poroti. — Za italijanski realni gimnazij v Pazinu se je nabralo v Pulju že skoro 6000 K. — Deželni odbor istrski je imenoval za novega stavbinskega svetnika pri deželnem odboru v Poreču nekega Jos. Poscherja, ki zna laški, nemški, francoski in še celo — rumunjski! Slovenci ali hrvatski seveda ne zna! — Grof Göess zopet potuje po Istri. Tako je bil v Buzetu ter je pregledal dela za regulovanje Recice. Od tam je dospel potem v Motovun, kjer je pre-

gledal urade in šole. — Talijansko-nemški „kasino“ v Opatiji so prodali na dražbi za 71.000 gld. Nemarno gospodarstvo je bilo vzrok temu. Zadrugari so bili vložili 60.000 gld. Dolga pa je bilo se izza zidanja 30.000 gld., tako da bodo morali zadrugari poleg tega, da izgube vloge, doloži se 50% od svoji vlog. — Občinsko zastopstvo v Vodnjani je sklenilo povisati za leto 1900 občinske doklade na izravné davke na 100%. Upravó imajo v rokah Italijani, ki tukaj kakor povsodi tako izbornu gospodarijo, da izmoghavajo seljaka ter ga spravljajo na kraj gospodarstva propada. Izmed občin, ki so v slovenskih ali hrvatskih rokah, ni niti jedne, ki bi imela tako približno visoke doklade. Poročila o seji deželnega odbora v Poreču od 4. sept. t. l. je razvidno, da je ta odbor nakazal ravnateljstvu ital. realnega gimnazija v Pazinu 3000 gld. za podporo italijanskim dijakom! Na tak način se zametava s krvavimi žulji prislužen denar istrskih Slovencev in Hrvatov — in ni roke, ki bi ustavila skrajno nevarno in pogubno gospodarjenje zbesnele laške kliče! — V Muniha so prijeli nekega Jos. Kluića iz Dalmacije, ki se je klatil okoli kot „misijonar“ ter ljudi vznemirjal. V Trstu so mu za to prisodili 3 mesece zapora.

Clary in dr. Engel. — Ministerski predsednik Clary se je včeraj posvetoval z dr. Englom dolgo časa. Predmet posvetovanja je bila obstrukcija Čehov ter kako isto ustaviti. Clary je bil baje jako nezadovoljen s posvetovanjem, dr. Engel pa je takoj sklical parlamentarno komisijo češkega kluba. Češki poslanci so pripravljeno preprečiti rešitev vseh predlog v drž. zboru, če potreba tudi z najostrejšo obstrukcijo, ako ne dobé zadosčenja za krivico, storjeno s preklicem jezikovnih naredeb.

Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju, kateremu je predsedoval g. dvorni svetnik dr. Fridrik Ploj, je dne 14. nov. per acclamationem izvolil odbor, ki se je sledeče sestavil: Predsednik: Jakob Pukl, izdajatelj lista „Der Süden“, posestnik itd. I. podpreds. dr. Franjo Ploj, c. kr. dvorni svetnik, II. podpreds. dr. Fr. Simončič, kustos vseučiliške knjižnice; I. blagajnik: dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni odvetnik, na Dunaju I. Singerstrasse st. 7; II. blagajnik: dr. Babnik, c. k. sodni tajnik v justičnem ministerstvu; I. tajnik: dr. France Vidic, c. k. urednik slov. druž. zak.; II. tajnik: Ivan Luzan, nadrevident južne železnice; odborniki: Monsignor Fr. Janzar, papeški častni komornik, župnik nemškega vi. reda, itd.; dr. Anton Primožič, c. k. profesor prid. ministerstvu za uk in bogošastje; Žiga Sežun, c. k. likvidator v finančnem ministerstvu; Pregledovalci: dr. Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, c. k. sekijski svetnik o finančnem ministerstvu; dr. Jos. Mantuani, c. k. amanensis v dvorni knjižnici; dr. Janko Hočevar, odvetn. kandidat. Odb. namestniki: dr. Mat. Murko, c. k. docent na vseučilišču itd., dr. Anton Povšic, c. k. sodni tajnik, prid. justičnemu ministerstvu; Jos. Premeru, c. k. kontrolor poštne hranilnice. Preglednikov namestniki: Jakob Bratkovič, c. k. profesor op.; Alojzij Karba, c. k. poštni pristav; France Pečnik, provizor lekarne c. k. ces. Elizabetine bolnice. — Uže v prvi odborovi seji se je razdelilo čez 200 gld. podpor. Prošenj za podpore je bilo dva in petdeset. Upati je, da bodo Slovenci to društvo tudi letos radodarno podpirali, da bo odbor mogel zadostiti teški svoji nalogi. Odbor prosi še posebej izdatne podpore slavni slovenskih posojilnic, mestnih in raznih drugih zastopstev. Darove je pošiljati I. blagajniku gosp. dr. Klem. Seshun-u dvornemu in sodnemu odvetniku, Dunaj I. Singerstr. 7.

Kaznoterosti. — Hrvatski sabor bo sklican na dan 30. t. m. Pred Božičem se bo razpravljalo samo o proračunskem provizoriju in o provizornem podalšanju finančjalne nagodbe z Ogersko. — Ruski car namerava odpraviti pregnanstvo v Sibirijo, kar ves civilizovani svet z veseljem pozdravlja. — Visokošolci v Pragi so včeraj zopet uprizorili demonstracijo proti prof. Masaryku, o katerem govori naš dopis iz Prage. — Radi tega, ker se je ogerska kvota nekoliko zvišala, je prišel ogerski ministerski predsednik v nemilost, in včeraj mu je množica klicala: Abzug Szell! Na vesala z izdajalcem! — V Belemgradu pri vodstvu užitinskih uradov so prišli na sled velikemu poneverjenju. V Srbiji pač je marsikaj gnjilega!

Narodno gospodarstvo.

„Zaveza slovenskih posojilnic v Celju.“ Pri volitvi odbora je bil izvoljen jednoglasno predsednikom zopet g. M. Vošnjak. V odboru za Primorsko sta gg. Slavoj Jenko, dež. poslanec v Podgradu, in Oskar Gabršček, župan v Tolminu.

Glas iz bolške mlekarke zadruga. — Iz B o v c a nam pišejo: Veselilo nas je, ko smo čitali v 22. št. „Gorice“, da dela cerkljanska mlekarnica velike korake v napredku. Častitamo. Dopisnik se je celo izrazil, da je cerkljanski sir bovškega že celo prekosil. Menda pa ne bode vse tako. Vže v zgodovini tolminskega piše g. S. Rutar, da so Bolčani v obče izdelovali izvrsten sir, znan daleč okoli pod imenom „bolški sir“, jednake nalogo si je naložilo tukajšnja mle-

karska zadruga, in sicer, da bode njeni sir že nadalje slovel in da bo imeniten kakor nekaj. Mlekarnica v Bovcu ima v znak dobre kakovosti svojega sira prvo državno svetinjo, katero je dobila lanskega leta na Dunaju, a mlekarica cerkljanska nima take svetinje. Naša mlekarica razproda izdelke vze celo, predno so izdelani, odjemniki naročijo in plačajo blago kar po par mesecev naprej; v obče je znano, da v naših planinah je izvrstna pašna in krma za živino, taka, da si bolje sploh želeli ne moremo. Dobra izdelkov cerkljanske mlekarice bi bila slična naši, ako bi se cerkljanska goveda pasla na bolških planinah. Toliko v pojasnilo g. dopisniku v „Gorici“, kateri je hotel niorda z našo mlekarico reklamó delati, nam pa tega treba ni! „Capito!“ Odbor.

Letopis „Gospodarske zveze“ za leto 1898. Sestavil F. Sajovic, ravnatelj. — Za danes to knjigo samo naznanjamo; ko jo prestudiramo, izpregovorimo pa nekoliko več o nji. Morebiti ji posvetimo še dolgo razpravo, katere je knjiga tudi vsekakor vredna. Pozdravljamo jo z veseljem, saj — razbištrila bo marsikaj.

V „Edinosti“ citamo naznanilo občnega zbora „Posojilnega konsumnega društva“ v Borstu. Na dnevnem redu je: likvidacija in razgovor o razpustu društva. Kje je vzrok, ne vemo, ali smo radovedni.

Zunanja trgovina avstrilska. — Meseca oktobra t. l. je znašal dovoz 69.8 mil. gld. (5^{1/2} mil. več nego lani), izvoz 99.8 mil. gld. (vžč 14 mil.); višek izvoza v primeri z dovozom znaša 30 mil. gld. O j. januarije do vsevega okt. je bilo k nam dovoza za 649 mil. gld., to je za 37.4 mil. manje nego lani; izvoza pa je bilo 761.5 mil., to je 109 mil. gld. manje nego lani. Naša trgovska bilanca je torej aktivna z 112.5 mil., dočim je bila lani v isti dobi pasivna z 735.8 mil. gld. — Kakor videti, se boljša naše trg. stanje, ali — treba bi bilo izvoz povečati brez promij, katere naj se porabijo za solstvo trgovsko in obrtno.

Tečajji za mizarje. — Trgovinsko ministerstvo je odredilo, da se napravijo pri tehnološkem muzeju na Dunaju vsako leto 3 tečajji za strokovni poduk mizarjev. Teh tečajev se morejo deležiti mizarji v starosti od 24.—45. leta, ki imajo za to vse potrebne predpogoje. Poučevalo se bo v teh tečajjih geometrijo, stavbarstvo, tehnologijo, strokovno računstvo, praktično delo, in vse to s posebnega stališča mizarске obrti. Prednost imajo samostojni ter sploh do cela izvežbani mizarji. Tudi ustanove morejo dobiti nekateri, ki se skazejo s potrebno kvalifikacijo. Potrebno je znanje nemškega jezika najmanj v toliko, da se more slediti poduku. Vpisa pristojbina znaša 4 K.

Lastnorodno pisane prošnje naj se posiljajo na „k. k. Technologisches Gerwerbemuseum, Wien IX/2, Währingergasse 39.“

Kr. hrv. slav. dalm. deželna vlada je 14. t. m. razveljavila prepoved od 11. maja 1897. radi izvoza prešičev iz Kranjske na Hrvasko.

Na Hrvatskem so začeli trgovci tudi zelo močno združevati v svrhu mesebojnega podpiranja. „Sr. Nov.“ javljajo, da so imeli pretekli teden trgovci okraja staropazovskega ustanovni shod, kjer so izvolili svojim predsednikom g. S. S. Nikolajeviča iz Golubince.

„Mrtva roka.“ — Dunajski časopis „Statistische Monatschrift“ prinaša pregled imetka „mrtve roke“. Iz tega vidimo, da je vrednost imetka katoliške cerkve v Avstriji označena v — 509,416,968 gld. V ti vrednosti imetka je zastopana ljubljanska škofija s — 13,589,281. gld., Goriska pa s 3,061,828. gld. Ej, same obresti tega velikanskega kapitala zadostovale bi, da se zveča vsem nižjim duhovnikom in vsem učiteljem plača na dostojno višino.

Kje se kupuje najboljšé muzikalne instrumente? To je dandanes važno vprašanje. Poskusij naj se vkupiti v tovarni muzikalnih instrumentov: Fr. Brückner v Schönbachu pri Eger na Češkem. Prepriča se vsak, da tam najboljše vkupij. Večkrat odlikovana na mnogih razstavah. Gosli, po gld. 2, 2.50, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 15. Solo-gosli z izvrstnim glasom. Priporoča se posebno umetnikom. Po gld. 20, 30, 40, 50, 80, 100. Citre iz javorja, po gld. 6, 7.50, 8.50, 10. Citre iz palisandra, po gld. 10, 12, 15, 20. Citre iz palisandra s strojem, po gld. 20, 25, 30, 40, 50 do gld. 150. Nadalje, vse muzikalne instrumente, strune in vse pritikline se prodajajo najceneje in z jamstvom. (Kar ne upaja se lahko vrne). Ilustrovani ceniki zastojni in franko. Stare gosli umetnikov se kupujejo ali zamenjajo z novimi.

Z. S. - Milici - Gorica.

Poste restante. Se uljudno prosi, da bi blagovolila sprejeti pismo.

Josip Volčič v Komnu, mizariski mojster.

Priporoča slav. občinstvu vsakovrstna mizariska dela od priprostih do najfinjših po najnižjih cenah.

Pogojena dela se izvrše solidno in točno. Ceniki in uzorci vsakovrstnih izdelkov so slav. občinstvu na razpolago.

Razglas.

Naznanja se, da
javna dražba

zastavil III. četrtleta, t. j. mesecev
Julija, avgusta in septembra 1898.
začne v **ponedeljek, dne 11. decembra 1899.**
ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in
ponedeljke.

Ravnateljstvo zastavnice
in z njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 7. novembra 1899.

Naznanilo.

Dovoljujem si uljudno naznanjati
velečastili duhovščini, cerkvenim oskrb-
ništvom, ter slav. občinstvu, da sem
prenesel zalogo voščenih sveč, voska,
meda itd. iz **Solkanske ceste v**
lastno hišo ulica Sv. Antona št. 7.
(Nasproti c. kr. okrajni sodniji.)

Za mnogobrojna naročila se prav
toplo priporočam

Z veleštovanjem

J. Kopač.

Pozor!

želod v vsaki množini

kupuje podpisane po najvišji ceni.

Ivan Premrou,

v Gorici, ulica Morelli št. 49
(za mesnicami.)

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 36
itrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu
v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n
pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinje-
vec, domači tropinovec, fini rum, različna vina,
goružice (Senf), Ciril-Methodovo kavo in Ciril-
Methodovo milo ter drago v to stroko spadajoče
blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

Anton Bertolotti

kamnosek

v Gorici na Franc-Jozefovi cesti št. 33.

Zaloga

nagrobnih spominkov vseh slogov

po ugodnih cenah

od 8 do 200 gl.

ODLIKOVAN

fotografski atelier

Anton Jerkič

Gospodna ulica št. 7 v Gorici,

podružnica

na Acquedotto št. 25 v Trstu,

priporoča se

slavnemu občinstvu v mestu

in na deželi v blagohotno podporo.

!! Nezaslišano !!

191 predmetov za samo
2. gl. 10 kr.

1 krasna pozlačena ura, jamčena tri leta.
1 pozlačena verižica.
1 krasen etui za smodke.
1 fino toaletno obrobje zrcalo s pokrivalom.
1 notes vezan v angleško platno.
1 oprava zapetnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
1 oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
1 par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelenim
biseri.
1 zelo koristna pisalna oprava.
1 toaletno milo prijetne vonjave.
72 najboljših jeklenih peres.
25 finih pismenih zavitkov.
25 pol finega pismenega papirja in
50 koristnih predmetov za gospodinjstvo.
Imenovanih 191 krasnih predmetov razpošilja za samo
2 gold. 10 kr. (ura sama stane toliko) švicarska iz-
vožna hiša

H. SCHEUER, Krakovo

Josefsgasse št. 46.

Kar ne ugaja se sprejema nazaj v teku 8 dnij.
Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Prave in edine želodčne kapljice,

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh
kapljic je nepre-
kosljiva. — Te ka-
pljice **vradijo redno**
prebavljenje, če se
jih dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. **Okrepé po-**
Sv. Anton Padov. kvarjeni želodec
stori, da zgine v kratkem času
omotica in života lenost (mrtvost).
Te kapljice tudi stori, **da človek**
raji je. — 9

Cena steklenici 30 kr.

Prodajajo se v vseh glavnih le-
karnah na svetu. Za naročitve
in pošiljatve pa jedino le v le-
karni

Cristofoletti v Gorici.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarni v Pragi

pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče
mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gl.
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to splošno priljubljeno domače zdra-
vilno sredstvo vedno le v orig. stekle-
nicah z naš. zaščitno znamko s „SI-
DROM“ namreč, iz RICHTERJEVE
lekarni in vzame kot originalni izdelek
le tako steklenico, ki je prevedena s to
zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priporoča pred. duhovščini in slavnemu občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsako-
vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-
nih vencev za mitvaške potrebe, voščena sveče itd.
vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo
S. cl.) šikano ži na perilo. (P. cl.)

Naznanilo.

Podpisani naznanja, da proda okoli 500
klftr. zemljišča na voglu ulice Pietro Zorutti
v ulici Ponte Nuovo. Prodaja pa v parcelah
obsegajočih najmanj 100 klftr. Več se izve
pri podpisanim.

Josip Leghissa,

v Gorici, Via Morelli št. 38.

Hiša na prodaj.

Proda se hiša št. 96. v Cerknem.
Ker leži hiša sredi vasi, je jako primerna
za vsako obrt. Kdor jo želi vkupiti, naj
se oglasi pri: lastniku hiše št. 96
v Cerknem.

Trgovina z jedilnim blagom

G. F. Resberg v Gorici,
v Kapovinski ulici št. 11

ter podružnici na Kornu št. 2

priporoča to-le blago.

Sladkor — kavo — riž — mast — poper — sveče —
olje — škrob — ječmen — kavino prismo — moko
— gris — drobne in debele otrobe — turšico — zob
sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement
bakreni vitrijol itd. 3 20 8

Zaloga pristnega dalmatinskega žganja na debele
ter pristnega črnega in belega vina.

Dobroznana gostilna

ANTONA VODOPIVCA

pri
„Petelinu“
v
Trstu
v
ulici Ghega
št. 7

je v bližini juž-
nega kolodvora
jedina narodna
gostilna

s prenočišči, katera toči pristna bela in črna
vina iz Vipavske doline.

Kuhinja domača z okusno pripravljenimi jedmi.

Dr. Rosa balzam

za želodec

Pražko hišno mazilo

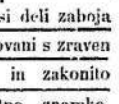
iz lekarno B. FRAGNER-ja v PRAGI

je splošno, že 30 let znano **domače zdravilo**,
katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko
odvaja. Pri rednem vporabljanju ojačuje pre-
bavne organe in drži v pravem toku.
Velika steklen. 1 gl., mala 50 kr. S pošto 20 kr. več.

je staro, najprej v Pragi uporabljeno hišno
zdravilo, katero vzdržuje čiste rane in jih tudi
obvaruje nečistobe ter ublažujoče deluje na
vročino ter bolečine.
V obrokih po 35 in 25 kr. S pošto 6 kr. več.

Pozor! Vsi deli zaboja
so znamenovani s zraven
natisnjeno in zakonito
priznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga: Lekarna B. FRAGNER-ja, c. kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ v Pragi,
Mala strana, na voglu Spornrove ulice,

potem v Gorici v lekarnah Cristofoletti, Gliubich, Pontoni in pl. Gironeoli.

Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Tiskarna ustanovljena leta 1893., je oskrbljena z najmodernejšimi crkami.

„Salonska knjižnica“

„Slovanska knjižnica“. „Knjižnica za mladino“.
„Primorec“. „SOČA“. „Kažipot“.

Goriška Tiskarna

A. GABRŠČEK,

zaloga vsakovrstnih izgotovljenih tiskovin za županstva, cerkvene, šolske in druge urade

v Gosposki ulici št. 9. v Gorici,

sprejema naročila za tisek vsakovrstnih tiskovin,

kakor:

vabila k veselicam in plesom, račune, zavitke in listov-
ni papir z natisnjeno tvrdko za trgovce in zasebnike,
raznovrstne vizitnice s primernimi zavitki in elegant-
nimi škatljicami.

Tiskovine po uzorcu za zasebnike, urade, društva itd.

izvršuje točno in natančno po zmerni ceni.

Sedeče tiskovine ima tiskarna izgotovljene v zalogi:

Za županstva: Spisek za volilce, glasovni imenik, kontrolni razkaz
(za volitve), opravljeni zapisnik, blagajnični dnevnik (z glavo), sklep
računa, proračun, domovnica, ubožni list, plačilni nalog, vročilni
list, razna povabila (k volitvi, k novačenju, v občinski urad), vabilo
starešinam k seji (z dnevnim redom in brez njega), pobotnice,
zapis za mrličem, izkaze o premembah stanovališča (za vojake), po-
štni dnevnik, kazenski zapisnik, prošnje za oproščenje vojašine itd.

Za cerkvene urade: Liber bapt., Liber def., Liber matr., Status anim,
Testim. mortis, Testim. matrim., Fides mortis et sepult., Fides matr.,
Nota pro den. factis (in faciendis), Fides Nativit. et Bapt., Testim.
status liberi, krstni list, mrtvaški list, pobotnica za obligacije in za
plače, izkazi umrlih, račun (z raznimi prilogami) itd.

Za šole so v zalogi vse tiskovine v slovenskem, hrv. in ital.
jeziku, kakor razrednice, tednik, oprav. zapisnik itd.

Za sodne urade: opr. zapisnik, zapisnike, vročilne liste, vabila, pla-
čilne naloge, malotne tožbe, pooblastila, zvršilne prošnje itd. itd.

Osako naročilo, bodisi tiskovno ali iz zaloge se izgotovi v teku
24 ur.

V zalogi „Goriške Tiskarne“ A. Gabršček so izšla knjige:

„Materino delo za Boga in domovino“. Za Slovenke priredil Si-
mon Gregorič ml. Cena s poštino 70 kr.

„Zgodov. črtice iz pokonežene grofije goriške in gradiške“. Spisal
Simon Rutar. Cena s poštino 55 kr.

„Dene slovenskih povesti“. Črtice iz ruskega, poljskega, slovaško-
ga in hrvaškega življenja. I. Cena s poštino 55 kr.

Simon Gregoričeva zbirka pesmi. Cena lični izdaji 30 kr.

Ant. Funtka izbrane pesmi. Cena lični izdaji 50 kr.

Pagliaruzzi-Krivanove poezije (dve knjigi) in spisi v prozi.
Cena vsem snopičem s poštino 1 gl. 60 kr.

Anton Klodičev „Materin blagoslov“. Cena s pošt. 18 kr.

„Epizoda iz kulturne zgodovine goriške“, ali košček zgodovine
goriškega c. kr. gimnazija. Spisal mons. Andr. Marušič. Cena s po-
štino 12 kr.

„Slovanska knjižnica“. Izhaja 15. dan v mesecu. Do konca leta 1898.
je izšlo 81 snopičev. Celoletna naročnina gl. 1-80.

„Knjižnica za mladino“. Izšlo je 24 snopičev. — Cena vsakemu sno-
piču je 25 kr. Kdor naroči vse snopiče, jih dobi po 20 kr. —

„Salonska knjižnica“, za odrasle, začela izhajati začetkom l. 1897.
I. zvezek „O te ženske!“ stane broširan gl. 1-10, vezan gl. 1-60.
V kratkem izide II. in III. knjiga zanimive vsebine.

„Gluhonemi“. Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja. 350
strani velike osmine. Spisal Anton Rudež. Znižana cena gl. 1-30.

„Bele noči“. Sentimentalen roman. Cena 25 kr.

„Ben-Hur“, roman iz časov Kristusovih. Angleški spisal L. Wallace,
poslovenil Podravske. Trdovezan gl. 1-65, mehkovozan gl. 1-30.

„Kako je ravnati z mlekom?“ Slovenskim živinorejcem posebno
udcem mlekarstvih zadrug spisal Milan Ivančič v Tolminu, 1 iztis
15 kr., 10 iztisov gl. 1.

Trdo vezan
gl. 1-90.

РУЧНОЙ

Mehko vezan
gl. 1-60.

РУССКО-СЛОВЯНСКИЙ СЛОВАРЬ

(ROČNI RUSKO-SLOVENSKI SLOVAR)

IN

Kratka slovnica ruskega jezika

(Краткая Грамматика Русского Языка)

V kratkem izide „Slovensko-ruski slovar“ in „rusko-slovenska slovnica“